

КОНТРОЛЮЮЧІ ВЛАСТИВОСТІ ОДИНИЧНОГО КОДУВАННЯ ДЛЯ ПРИСТОЇВ КЕРУВАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто контролюючі властивості одиничного позиційного коду при його застосуванні для кодування станів мікропрограмного автомата для виявлення помилки його спрацювання.

Ключові слова: мікропрограмний автомат, одиничний позиційний код, "гонитва сигналів".

Abstract

The controlling properties of a unit positional code when by his using for coding the states of a microprogram automaton to detect the error of its operation are considered.

Keywords: microprogram automaton, unit positional code, "signal race".

Вступ

Для пристроїв керування важливу роль відіграє можливість вчасно виявити збій у їх спрацюванні. Особливо значущу такий підхід є для пристроїв керування у складі мобільних роботів, для яких необхідно не тільки виявити збій, але й виправити його у реальному часі.

Метою роботи є аналіз контролюючих можливостей одиничного кодування інформації з орієнтацією на пристрої керування.

Результати дослідження

У роботі розглядається варіант застосування специфічного одиничного позиційного коду [1], особливістю якого є наявність у кожному його стані тільки одного одиничного біта. Таким чином, у загальному вигляді кожний стан цього коду позначається так: 0...010...0.

У статті [2] докладно розглянуто особливості використання такого коду для кодування станів мікропрограмного автомата (МПА). Доведено, що такий МПА представляє собою R-автомат [3], особливістю якого є використання в якості його запам'ятовувальної частини регістра зсуву.

В цьому випадку кожний новий стан МПА формується в результаті зсуву одиниці у бік старших розрядів через безумовний перехід між сусідніми станами МПА або в результаті примусового обнуління попереднього стану і встановлення в одиничний стан наступного через умовний перехід між цими станами МПА.

Така особливість переходу між станами в одиничному позиційному коді може призвести до так званої "гонитви сигналів", коли можуть з'явитись одиничні значення у двох сусідніх розрядах регістра зсуву. Це, у свою чергу, може визвати появу двох незалежних сигналів керування на виході конкретного пристрою керування, тобто призведе до збою у його спрацюванні.

У роботі пропонується деталізація вузла виявлення помилки з урахуванням особливостей застосування одиничного позиційного коду для пристроїв керування. В основі такого підходу використано базові положення функціонального контролю одиничного позиційного кодування [4]. Такий вузол містить (N-1) елементів I, де N – розрядність регістра зсуву, та елемента АБО.

Висновок

Особливістю одиничного позиційного коду є апаратна складність при його реалізації, наприклад, на регістрі зсуву. Разом з тим, це дозволяє побудувати вузол виявлення помилки у складі пристрою керування при появі "гонитви сигналів", який має спрощену структуру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Т.Б. Мартинюк, О.В. Войцеховська, "Ефективність одиничного кодування даних", *Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія*, №2(51), с30-36, 2021.
2. В.П. Кожем'яко, Т.Б. Мартинюк, Н.В. Фофанова, В.В. Дмитрук, "Порівняльний аналіз варіантів синтезу мікропрограмних автоматів", *Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології*, №1(9), с. 225-233, 2005.
3. В.П. Кожем'яко, Т.Б. Мартинюк, К.В. Кожем'яко, "Синтез устроюства управління на R-автомате", *Управляющие системы и машины*, №1/2, с. 22-25, 1995.

4. Т.Б. Мартинюк, О.В. Войцеховська, М.А. Очкуров, “Завадостійкість одиничного кодування для пристроїв керування”, *Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія*, №1(53), с. 37-42, 2022.

Мартинюк Тетяна Борисівна – доктор технічних наук, професор кафедри обчислювальної техніки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Войналович Олександр Юрійович – аспірант кафедри обчислювальної техніки, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sashavoinalovich@gmail.com.

Martyniuk Tetiana B. – Doctor of Sc., professor of computer technique. Vinnytsia national Technical University, Vinnytsia, Ukraine.

Voinalovych Oleksandr Y. – graduate student of computer technique department, Vinnytsia National Technical University Vinnytsia, Ukraine, e-mail: sashavoinalovich@gmail.com